

DE WARE ZIN VAN ONS ZIJN

Studie

VAN GENESIS tot en met OPENBARING

STUDIE 6

Enkele belangrijke kanttekeningen

INLEIDING

Voor met de eigenlijke studie verder te gaan, zijn bij het tot nu toe behandelde een aantal belangrijke kanttekeningen te plaatsen.

Het betreft de volgende onderwerpen:

1. Het Licht
Een 'neveneffect'
2. Scheppen
3. Het geschapene
4. God en persoon
5. Beelddrager
6. Onderscheiden geschapen
7. Geheimenis

Het Licht

Bij de uitleg van **Genesis 1:3** is aangegeven dat met 'het licht' - en dat zeker in relatie tot **Johannes 1:1-18** (en met name **vers 4**) - bedoeld wordt op Jezus Christus. Duidelijk zal immers zijn dat met het licht waarover in **Genesis 1:3** wordt gesproken zeker niet het licht van de zon kan zijn bedoeld. De zon komen we pas tegen in **Genesis 1:14-19**. Soms wordt er in deze wel gesproken over 'oerlicht' (b.v. Piet Akkerman in zijn studie *De Bijbel in Grote Lijnen* 2002 voor de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) te Pijnacker-Nootdorp), maar dat spreken kan niet Bijbels worden onderbouwd. In geen enkel Bijbelvers komen we namelijk het begrip 'oerlicht' tegen of een suggestie in die in deze richting zou wijzen. Met het spreken over 'oerlicht' komen we bovendien gevaarlijk dicht in de buurt van de *nitsoets* - vonk, het oerlicht waarover binnen de kabbala wordt gesproken.

De Bijbel laat weten dat God *licht* is, zie bijvoorbeeld **1 Johannes 1:5**. Ook Jezus wordt door Mattheüs als (*groot*) *licht* (h)erkend en dat, als de vervulling van de profetie van Jesaja (**Matt. 4:16**). Noemde Jezus zichzelf niet 'het licht der wereld' (**Joh. 8:12**)? Ook valt te wijzen op de woorden van **Johannes 9:5** en **12:45** (zie ook **Joh. 12:35 e.v.**). En wat te denken van wat in het laatste Bijbelboek met betrekking tot Hem, als wordt gezegd: En de stad heeft de zon en de maan niet van node, dat die haar beschijnen, want de heerlijkheid Gods verlicht haar en haar lamp is het Lam (**Openb. 21:22**). En er

zal geen nacht meer zijn en zij hebben geen licht van een lamp of licht der zon van node, want de Here God zal hen verlichten en zij zullen als koningen heersen tot in alle eeuwigheden (**Openb. 22:5**).

Wanneer Johannes zegt: Alle dingen zijn door het Woord geworden en zonder dit is geen ding geworden, dat geworden is (**Joh. 1:3**) en we weten

a. dat hij dan doelt op de schepping en

b. met 'het Woord' doelt op Jezus,

dan is de conclusie gerechtvaardigd dat de schepping *door* Jezus geworden is, in die zin, dat God bij zijn scheppen Jezus 'inzet'. Dat wil zeggen Hij scheidt *door* (*middel van*) Jezus, het Licht der wereld. (De grondtekst, het Grieks, gebruikt hier namelijk niet *hypo* dat 'door' betekent (*hypo* ondersteunt dan een bedrijvende vorm van het werkwoord), maar het voorzetsel *dia* dat 'door middel van' betekent.) De Vader is de Schepper. Neem hierbij de volgende tekstplaatsen: in Hem (Jezus Christus) zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn... alle dingen zijn door (*dia*) Hem en tot (= ten behoeve van - Bijbels perspectief) Hem geschapen (**Col. 1:16**) en ... de Zoon, (...) door Wie Hij ook de werelden geschapen heeft (**Hebr. 1:2**). Toch is die Schepper de Drie-enige God. Alle dingen zijn door (*hypo*) God – de drie-enige God – geschapen, en wel door middel van (*dia*) de Zoon.

Het is in dezelfde perikoop dat Johannes in relatie tot de schepping het verband legt tussen Jezus en 'het licht', terwijl hij het licht nadrukkelijk verbindt met 'het leven' (**vers 4**). Wanneer hij aansluitend in **vers 5** 'het licht' plaatst 'tegenover' 'het duister' (de duisternis) dan mag gesteld worden, dat toen God in **Genesis 1:3** sprak 'er zij licht' dit betekende dat Jezus op dat moment een actieve rol innam - de uitspraak van God was (toen al!) een overwinningsroep over de duisternis (denk hier aan wat gezegd is t.a.v. **Gen. 1:2 en de aarde werd woest en ledig...**). Is het in dat *licht* niet opmerkelijk dat het vanaf dan tot zes keer toe klinkt: het [was] avond geweest en het was morgen geweest. Deze volzin komen we opvallender wijs niet tegen bij dag zeven... Deze zevende dag staat symbool voor de dag waarover in **Hebreeën 4:1-12** wordt gesproken, het begin van het vrederijk.

Een 'neveneffect'

Wanneer er pas vanaf **Genesis 1:14** sprake is van de zon - immers in dat vers wordt nadrukkelijk gezegd: Dat er lichten zijn aan het uitspannel des hemels om *scheiding* te maken *tussen de dag en de nacht*, en dat zij dienen tot *aanwijzing zowel van vaste tijden als van dagen en jaren* (cursivering van Bijbels perspectief) - dan is een spreken over letterlijke dagen van 24 uur, tenminste ten aanzien van de periode tot **vers 14**, moeilijk vol te houden. Moet er daarom hier niet gedacht worden aan de uitspraak van Petrus als hij aangeeft dat bij God één dag is als duizend jaar en omgekeerd (**2 Petr. 3:8**)? Ligt hier wellicht het antwoord op de ouderdom van de aarde? Zeker in combinatie met de letterlijke vertaling van **Genesis 1:2**, die aangeeft dat 'de aarde woest en ledig [werd]' een interessant gegeven. Zou er hier ruimte zijn voor de vondst van bijvoorbeeld de Dinosaurius en zou hier een verklaring zijn voor de (vershoven) aardlagen? Sowieso doet een en ander niets af aan het geloof in een schepping zoals opgetekend in Genesis, een scheppingsgeschiedenis die niets gemeen heeft met de evolutiegedachte of een intelligent design.

Scheppen

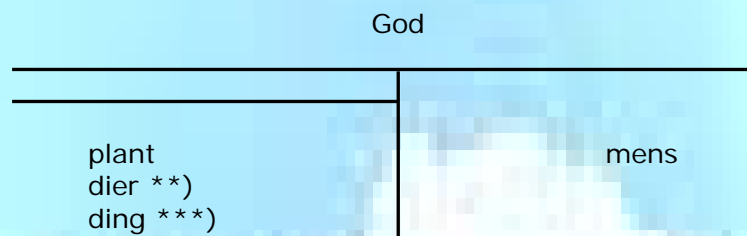
Wanneer er in **Genesis 1:1** gesproken wordt over het 'scheppen' door God, dan wordt daarmee iets anders bedoeld dan wanneer wij mensen 'scheppen'. Ons 'scheppen' vindt altijd plaats vanuit wat voor handen is, het 'waarneembare' (denk aan een kunstenaar - de schilder heeft doek en verf, de beeldhouwer b.v. de klei en ruwe steen etc.), terwijl het 'scheppen' bij God een geladenheid heeft zoals verwoord door de psalmist in **Psalm 33:9**. Hij schrijft daar: Want Hij sprak en het was er, Hij gebod en het stond er. Hierbij past wat de schrijver van de Hebreeënbrieff schrijft: Door het geloof verstaan wij, dat de

wereld door het woord Gods tot stand gebracht is, zodat het zichtbare niet ontstaan is uit het waarneembare (**Hebr. 11:3**. Vergelijk bij deze tekst ook het slot van **Rom. 4:17**). Een dergelijk omschrijven van het scheppen door God sluit per definitie de evolutiegedachte (alsook een intelligent design) uit, terwijl daarbij het spreken in het vervolg van **Genesis 1** over 'naar hun/zijn aard' e.d. perfect passend is. Een op die wijze spreken, geeft eveneens geen enkele ruimte aan een andere interpretatie van de schepping dan die welke in **Genesis 1** is opgetekend.

Het geschapene

Wanneer we kijken naar het geschapene dan kan er 'grofweg' gesproken worden van de volgende categorieën: plant, dier, ding en mens. Vanuit **Genesis 1** wordt binnen deze categorieën het volgende verschil zichtbaar: bij plant, dier, ding geldt dat ze geschapen zijn naar zijn/hun aard en dat de mens geschapen is naar het beeld en de gelijkenis van God. Dit laatste maakt de mens persoonlijk en onderscheidt hem als zodanig van de rest van het geschapene. Tussen het geschapene en de Schepper is als gevolg van de zondeval sprake van eindigheid tegenover de oneindigheid van God.

Een en ander kan in een schets als volgt worden weergegeven:

De bovenstaande tekening (vgl. onder meer Francis Schaeffer*) toont aan dat er in de schepping een onderscheid is tussen de geschapen categorieën. Er is een dubbele kloof tussen plant, dier ding en God: God is oneindig én persoonlijk, daarom twee lijnen. Er is een kloof tussen de mens en de rest van de schepping, de mens is persoonlijk en de rest niet - vandaar één lijn tussen de mens en de rest van het geschapene. Tussen de mens en God is door de zondeval een kloof gekomen, de mens is eindig en God oneindig - vandaar één lijn tussen de mens en God. Door wedergeboorte wordt de kloof gedicht dankzij het offer van Christus die de dood (de eindigheid) overwon.

*) Francis A. Schaeffer, *De God Die Leeft*, Buijten & Schipperheijn, Amstrdam 1970, p. 109.

) Wat het dier aangaat, mag worden gewezen op een uitzonderlijk gegeven, namelijk het punt dat *alle* dieren die vlogen en op aarde kropen en liepen aanvankelijk het groene kruid aten (Gen. 1:30**) dat de aarde, die door een damp werd bevochtigd (**Gen. 2:6**), voortbracht, zaken waar maar weinig bij wordt stil gestaan.

***) In **Genesis 2:12** wordt met betrekking tot dit punt iets opmerkelijks gezegd.

God en 'persoon'

Wanneer we kijken naar wat er met betrekking tot God en de schepping in het Woord te vinden is, dan blijkt het volgende:

Uit **Efeze 1:4** en in relatie daarmee **Genesis 1:26** komt naar voren dat God **denkt** - God heeft een plan, neemt zich de schepping van de mens voor.

Uit **Genesis 1:1** blijkt dat God dit denken omzet in **handelen** - Hij gaat zijn voornemen uitvoeren.

Uit **Johannes 3:16** blijkt nadrukkelijk dat God niet alleen denkt en handelt maar ook **voelt** - is liefde niet juist daarvan de uitdrukking bij uitstek?

Zijn *denken*, *handelen* en *voelen* nu niet juist de kenmerken van 'persoon' - 'persoonlijkheid'? De enig ware God, de Schepper van hemel en aarde, de Drie-enige God, is een Persoon. Hij kan niet omschreven worden met het lidwoord 'een' of 'het',

maar uitdrukkelijk alleen met 'de'. De Drie-enige God is geen onpersoonlijke kracht en nog minder een hogere macht, Hij is *de* God. Alleen met een persoonlijke God is een relatie mogelijk (ik-Gij). Het gegeven dat de mens naar Gods beeld en gelijkenis gemaakt is, wordt zichtbaar in *het persoonlijke van de mens*. Ook de mens kan *denken, handelen en voelen* - hij is *persoon*. De mens is 'beelddrager' van God (vgl. **Psalm 8:6**). In **Genesis 1** ontmoeten we een persoonlijke God, die volgens **vers 26** in het bijzonder betrokken is op de mens en dat zoals **Efeze 1:4** laat weten om Christus.

Beelddrager

Wanneer God Adam maakt, dan staat Adam, zoals zijn naam aangeeft, symbool voor de mensheid. Eva wordt ook niet voor niets als moeder van alle levenden beschreven (**Gen. 3:20**). Wanneer de mens beelddrager van God wordt genoemd, wil dat allerm minst zeggen dat hij *gelijk* is aan God. Er is één mens geweest die gelijk is aan God, Jezus Christus. Hij is het beeld van de levende God (**Col. 1:15**) - Paulus vermeldt dit expliciet in relatie tot de schepping (zie ook **2 Cor. 4:4**). Wel is het de bedoeling van God dat de mens naar zijn beeld (Hem) gelijk zou worden: Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan

het beeld zijns Zoons... (**Rom. 8:29**) en ...wij weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen (**1 Joh. 3:2**). Wat te denken van: En gelijk wij het beeld van de stoffelijke gedragen hebben, zo zullen wij het beeld van de hemelse dragen (**1 Cor. 15:49**) en: En wij allen, die met een aangezicht, waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heren weerspiegelen, veranderen naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, immers door de Here, die Geest is (**2 Cor. 3:18**).

Zoals al eerder aangegeven, in de schepping kreeg de mens als het ware Gods persoonlijke handtekening. Wordt bij elke scheppingsdaad alleen maar vermeld 'en God zeide', bij de schepping van de mens blijkt dat deze scheppingsdaad een bijzondere is: 'en God zeide, laat Ons'. Dit laatste past bij wat we zagen in **Efeze 1:4** - de mens staat onder de noemer 'uitverkoren' en dat in Jezus Christus. De schepping van de mens is niets minder dan de uitvoering van een plan van de Drie-enig God van vóór de grondlegging der wereld.

Het beelddrager van God zijn van de mens komt ook naar voren in het scheppingsproces zoals - inzoomend - weergegeven in **Genesis 2:7** waar staat: toen formeerde de HERE God de mens van stof uit de aardbodem en blies de levensadem in zijn neus; also werd de mens tot een levend wezen. Het laatste aspect 'levend wezen' moet correct vertaald luiden 'levende ziel'. Ook de mens blijkt dan 'drie-enig' te zijn. De drie componenten zijn:

stof uit de aardbodem	-	lichaam	
levensadem	-	geest	
			+
levende ziel	-	ziel	- het individu, mens

Drie op zich staande aspecten met hun eigen betekenis en belang en toch samen één.

Op de betekenis van deze driedeling wordt in een van de volgende studies nader ingegaan. Nu al moet worden onderstreept dat een juiste visie hier een zaak is van het uiterste belang binnen onder meer de zielzorg/het pastoraat. Een zaak die daarnaast moet worden onderstreept is, dat er, wat de kroon van de schepping - de mens - aangaat, sprake is van een 'onderscheiden schepping'.

Onderscheiden geschapen

Het onderscheiden geschapen zijn van de mens wordt zichtbaar in de schepping van eerst de man en daarna de vrouw. Deze schepping van de mens (als man én vrouw) kan worden omschreven als het gestalte geven door de drie-enig God aan zijn voornemen van vóór de grondlegging der wereld: de mens bestemd voor Christus, zoals Adam bestemd is voor Eva. In de onderscheiden schepping van de mens als man en vrouw ligt de blauwdruk besloten van dat plan. De man staat voor Christus en de vrouw voor de

gemeente, bedoelt voor elkaar. We raken hier wat Paulus omschrijft als het geheimenis. (Leg een en ander eens naast de ethische problemen als samenwonen, seksualiteit voor het huwelijk, seksuele gelijk gerichtheid (homofilie/homoseksualiteit) etc.)

Het geheimenis

Hoe sprekend voor dit moment is het volgende Bijbelgedeelte:

Efeziërs 3

Het geheimenis van de roeping der heidenen

3

1 Daarom is het, dat ik, Paulus, die ter wille van Christus Jezus voor u, heidenen, in gevangenschap ben; 2 – gij hebt immers gehoord van de bediening door Gods genade mij met het oog op u gegeven: 3 dat mij door openbaring het geheimenis bekendgemaakt is, gelijk ik boven in het kort daarvan schreef. 4 Daarnaar kunt gij bij het lezen u een begrip vormen van mijn inzicht in het geheimenis van Christus, 5 dat ten tijde van vroegere geslachten niet bekend is geworden aan de kinderen der mensen, zoals het nu door de Geest geopenbaard is aan de heiligen, zijn apostelen en profeten: 6 (dit geheimenis), dat de heidenen mede-erfgenamen zijn, medeleden en medegenoten van de belofte in Christus Jezus door het evangelie, 7 waarvan ik een dienaar geworden ben naar de genadegave Gods, die mij geschonken is naar de werking zijner kracht. 8 Mij, verreweg de geringste van alle heiligen, is deze genade te beurt gevallen, aan de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen, 9 en in het licht te stellen (wat) de bediening van het geheimenis (inhoudt), dat van eeuwen her verborgen is gebleven in God, de Schepper van alle dingen, 10 opdat thans door middel van de gemeente aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten de veelkleurige wijsheid Gods bekend zou worden, 11 naar het eeuwige voornemen, dat Hij in Christus Jezus, onze Here, heeft uitgevoerd, 12 in wie wij de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen hebben door het geloof in Hem.

Leg daarnaast eens het volgende Bijbelgedeelte:

Efeziërs 5

Het huwelijksleven

5

22 Vrouwen, weest aan uw man onderdanig als aan de Here, 23 want de man is het hoofd van zijn vrouw, evenals Christus het hoofd is zijner gemeente; Hij is het, die zijn lichaam in stand houdt. 24 Welnu, gelijk de gemeente onderdanig is aan Christus, zo ook de vrouw aan haar man, in alles. 25 Mannen, hebt uw vrouw lief, evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft, 26 om haar te heiligen, haar reinigende door het waterbad met het woord, 27 en zo zelf de gemeente voor Zich te plaatsen, stralend, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, zó dat zij heilig is en onbesmet. 28 Zo zijn [ook] de mannen verplicht hun vrouw lief te hebben als hun eigen lichaam. Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief; 29 want niemand haat ooit zijn eigen vlees, maar hij voedt het en koestert het, zoals Christus de gemeente, 30 omdat wij leden zijn van zijn lichaam. 31 Daarom zal een man [zijn] vader en [zijn] moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn.

32 Dit geheimenis is groot, doch ik spreek met het oog op Christus en [op] de gemeente. 33 Intussen ook gij, laat ieder voor zich zijn eigen vrouw zó liefhebben als zichzelf en de vrouw moet ontzag hebben voor haar man.

Adam en Eva zijn geschapen voor een *relatie hebben met elkaar* - vergelijkbaar met de mens en God die ook voor relatie met elkaar in Christus bedoeld en bestemd zijn. Dit geheimenis is eeuwenlang verborgen gebleven. De levensloop van de mens(heid) laat

zien dat hij daarvan geen flauwe notie heeft gehad tot het moment van openbaring, onthulling door Christus aan onder andere bij uitstek Paulus. En nog geeft de mens er blijk van - zelfs menig christen - niet veel van dit plan van God te begrijpen. Dit blijkt in het bijzonder in de omgang van de mens met het fenomeen 'huwelijk'. De relatie van Adam en Eva is exemplarisch, dit allereerste huwelijk is afspiegeling - een metafoor - van Gods oorspronkelijke bedoeling. Hier ligt de ware zin van ons zijn. Wie die zin mist is de beklagenswaardigste onder de mensen...

Gods geheimenis is dus te lezen in de schepping.

Nog meer valt te zeggen over de onderscheiden schepping, bijvoorbeeld over het hoe, de manier waarop. In een van de vervolgstudies zal hierop nader worden ingegaan.

Uit het geheel blijkt het ontwerp van een groot Meester, een ontwerp van Liefde, met als doel één worden (**Rom.8:29**).

In de volgende studie wordt de zin van het zijn in tekening uiteengezet en toegelicht en wordt vervolgd met het gegeven hoe Gods plan is verstoord: de zondeval.

Voor vragen of reacties wordt verwezen naar de mogelijkheid tot contact zoals aangegeven op de site.